

עין משפט
גר מצוה

יה:

היה מביא פרק שני סוטה

נסורת הש"ס

שומרת יבם שזינתה אסורה לבעלה. פי' אפי' לרצון לאמרי קדושין תופסין בחייבי לאוין ופליגי אדרי"ע הכל מודו כדלמך בהאשה רבה ויבמת דף (ג). דלמדי כה' לא תהיה אשת המת המזוה לאיש וז' לא תהיה נדה יהיה לר' אלמנה דקרא משו לה ערוה דלך חפסי בה קידושין משום לאגידתה ניה ויהי' חלוקתו שזינתה:

אמרי במערכתא לית הילכתא ברב המנוגה. בנפך פ"ק דסנהדרין (דף ז':) מפרש דלמרי כמערכתא היינו רבי ירמיה ונראה אפי' דפסיק לית הילכתא כרב המנוגה הילכתא כוונתיה דלמך בהאשה רבה ויבמת דף (ג): דרב סבירא ליה דלוין קידושין תופסין ביבמה ושמואל מספקא ליה ולא כעניינותו לרכיכה גט ופסיק אמרינן כשמואל ורב גידל אמר רב כייא כר יוסף אמר רב נישואין י' כה' נזות כדכר המנוגה וכן ר' יוחנן ור' ינאי סבירא להו והס' דלוין קידושין תופסין ביבמה ופשיטו להו ר' יוחנן ממתי' דלאחר שזינתה לך יבמך וא"ל רבי ינאי אי לאו דללא לך תספיק מי משכחת מרגינת' תומיה וא"ל ר' לרי"א אי לאו דקלפן בגדא רבה הוה אפי' מחתי ר"ע היא ויניחו ר"ל לא פליגי דתני יוחנן דהא מוקי חסם בראובי הפרק (דף נה.) הא דקתני ומה נמקוס שגל על הציפור קל נאסר הציפור בשומרת יבם ודכר המנוגה ונפך היא היתא בגמ' ובשלהי החולין (שם דף מט:): אמרינן נמי חזיי מספקא ליה אי כרב אי כשמואל ובפ' הורק גטיעין (דף פ:) פליגי לישן דגמרא אי מחתי הוה תיובתא לרב המנוגה אי הוה שיעמיה והס' מני למידי שיעמיה כי הכא לאוקמייה מתיבתא כ"ע אלף דמי לה מליטתא דמתני' עופיה בירושלמי מפרש היאך קילס רבי ינאי לרבי יוחנן שקרא עליו הלום וכס ומתני' בני אל ליתו מעיני' חסם בני ושמח בני תן לחסם ויחסס עד שיעמע חסם ויוסף לקח א"ל ר"ל כמר כל אלו פסקיו קילוסיה יכול הוא פתר לה על כ"ע וז' דמי לה התם עינייה מה ארבעה ז' ממנו בני קימי המורה אמר וקנה את אשתו אפילו מקלח אשתו ולפוט מקלחא דהתם משמע דלית הילכתא כרב המנוגה והכי גרס חסם שומרת יבם שזינתה ר"א אומר רבמה לביה ר' יהושע בן לוי אומר אסורה לביה א"ר ינאי שומרת יבם שזינתה מותרת

שומרת יבם וכנוסה. ולא היתה יבמתה וכנוסה וקנינה לה ונסתרה מגלגל עליה שזועה שלא נעמלאת כשהיא שומרת יבם. שומרת יבם מנפס ומממת לביס שייבמה כמו ואזכי שמר את הדבר (וכנא לוי) (ו) לא תשומר ולא תעמלאת (אזכי ד':) אמן שלא נעמלאת. היינו קבלת שזועה ולא נעמלתי יבאו צי היינו קבלת אלה כדך שהשבעה כדלמך לעיל בגמרא (ע"ב) משביעי עלך שלא נעמלאת ולא נעמלאת יבאו ביך והיינו פירושו דלמן על השבעה אמן על אלה דמינא ברישא: **אמן** שלא נעמלאת. שחס טעמא דלאחר זמן מים מערערו אוחה לאחר שטעמא כדמינא בצבייתא בגמרא: **ולא** על אחר שפגשנו כו'. ואפילו לרי"מ דלמר מתנה על העמיד: **ונעמלאת.** בגירוסיה דאינה נאסרת עליו לחזור לו אלא א"כ נישאת על ידי קידושין דכי כתיב (דברים נד) לא יוכל צעלה הראשון אשר שלחה לשבו לקחתה אחר קידושין ונישואין כתיב כדכתיבו והיתה לאישה אחר ונאהה לאיש האחרון: **גם** ושפחה. כשהיא שומרת יבם: **אסורה ליבמה.** כשהיא שזינתה חמת צעלה שאסורה לצעלה: **מדקתני שומרת יבם.** שמשבעה על נזות שזינתה כשהיא שומרת יבם: אי אמרם בשלמא. ונתה נאסרת עליו משום חמיה מצוה ע"י גגולו אף על אוחו וזוה אלא אי אמרת כו'. אין קידושין תופסין. לאשה האסורה על המקדשה בללו ורבנן פליגי עליה ואמרי צמידי כרימות הוא דלך חפסי אכל צמידי ללוין תפסי. אלמא לרי"ע משו חייבי ללוין כרימות שזולד ממזר ולגבי לאסור על צעלה נמי כי היכי דהבא על אשה איש שהיא בזרת אסורה על צעלה כן הבא על שומרת יבם נמי שהיא עליו בלא מהיה אשת המת המזוה לאיש וז' דכרס מה (א) אסורה על יבמה: **ומזו** לס' לחייבי ללוין: כי ערוה. דכרת: **נישואין הראשונים.** כגון גירסה והחזירה וקנינה לה ונסתרה: **[על נשואי לחיין] מהו.** לנגלל זות שמת אחיו דלך דמן בצמתי' ארוסה ונשואה שומרת יבם וכנוסה לכו כדלמך אשתא קמי שישקנה יבם ושביענה על האירוסין ונישואין של אחיו אלא מילי מילי קמי אם הכעל משקה מתנה עמה על ארוסה ונשואה ולא היכס שכנסה משקה מתנה עמה שומרת יבם וכנוסה: **הא אסורה הכי נמי דמנסה.** חו

תוספות שאנין

כ' אומר ר' עקיבא הוא דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין באשה שזינתה על המקדשה בלאו ורבנן מילי עליה ואמרי בחייבי צמידי הוה ולא תפסי אלא בחייבי לאוין תפסי. א"ל לר' עקיבא משו ד' דמריה חייבי צמידי הוה ולא תפסי אלא בחייבי לאוין תפסי. ד' ויבמת דף (ג): דרב סבירא ליה דלוין קידושין תופסין ביבמה ושמואל מספקא ליה ולא כעניינותו לרכיכה גט ופסיק אמרינן כשמואל ורב גידל אמר רב כייא כר יוסף אמר רב נישואין י' כה' נזות כדכר המנוגה וכן ר' יוחנן ור' ינאי סבירא להו והס' דלוין קידושין תופסין ביבמה ופשיטו להו ר' יוחנן ממתי' דלאחר שזינתה לך יבמך וא"ל רבי ינאי אי לאו דללא לך תספיק מי משכחת מרגינת' תומיה וא"ל ר' לרי"א אי לאו דקלפן בגדא רבה הוה אפי' מחתי ר"ע היא ויניחו ר"ל לא פליגי דתני יוחנן דהא מוקי חסם בראובי הפרק (דף נה.) הא דקתני ומה נמקוס שגל על הציפור קל נאסר הציפור בשומרת יבם ודכר המנוגה ונפך היא היתא בגמ' ובשלהי החולין (שם דף מט:): אמרינן נמי חזיי מספקא ליה אי כרב אי כשמואל ובפ' הורק גטיעין (דף פ:) פליגי לישן דגמרא אי מחתי הוה תיובתא לרב המנוגה אי הוה שיעמיה והס' מני למידי שיעמיה כי הכא לאוקמייה מתיבתא כ"ע אלף דמי לה מליטתא דמתני' עופיה בירושלמי מפרש היאך קילס רבי ינאי לרבי יוחנן שקרא עליו הלום וכס ומתני' בני אל ליתו מעיני' חסם בני ושמח בני תן לחסם ויחסס עד שיעמע חסם ויוסף לקח א"ל ר"ל כמר כל אלו פסקיו קילוסיה יכול הוא פתר לה על כ"ע וז' דמי לה התם עינייה מה ארבעה ז' ממנו בני קימי המורה אמר וקנה את אשתו אפילו מקלח אשתו ולפוט מקלחא דהתם משמע דלית הילכתא כרב המנוגה והכי גרס חסם שומרת יבם שזינתה ר"א אומר רבמה לביה ר' יהושע בן לוי אומר אסורה לביה א"ר ינאי שומרת יבם שזינתה מותרת

שומרת יבם וכנוסה ואם נטמאתי יבואו בי ר"מ אומר *אמן שלא נטמאתי אמן שלא אטמא הכל שוין בשאין מתנה עמה לא על קודם שתתארם (ה) ולא על אחר שתתגרשו נסתרה לאחר המנוגה ואח"כ החזירה לא היה מתנה עמה לו לא הכלל כל שכתוב ולא היתה אסורה לו לא היה מתנה עמה: **גם** *אמר רב המנוגה שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה ממיא מדקתני שומרת יבם וכנוסה א"כ אסורה משום הכי מתנה בהרה אלא א"א לא אסורה היכי מתנה בהרה והתן זה הכלל כל שאילו תיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה עמה אמרי במערכתא לית הילכתא כרב המנוגה אלא הא דקתני שומרת יבם וכנוסה הא מני ר"ע היא דאמר *אין קידושין תופסין בחייבי לאוין ומשוי לה כי ערוה בעי רבי רימיה מהו שיתנה אדם על נישואין הראשונים על נישואי אחיו מהו ת"ש זה הכלל כל שתיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה עמה יהא אסירה ה"נ דמתנה ש"מ: ר"מ אומר *אמן שלא נטמאתי וכו': תניא *לא מים בודקין אותה מעכשיו אלא ולכשתמא מים מערערין אותה ובודקין אותה הוה רב אשי מהו שיתנה אדם על נישואין האחרונים השתא מיהא לא אסירה ליה או דילמא זימני דמגרש לה והדר מהדר לה ת"ש הכל שוין שלא היה מתנה עמה לא על קודם שתתארם ולא על אחר שתתגרשו (ו) נסתרה לאחר ונטמאת ואח"כ החזירה לא היה מתנה יהא החזירה ותיטמא ה"נ דמתני ש"מ ת"ד יאת תורת הקנאות מלמד שהאשה שותה ושונה רבי יהודה אומר זאת שאין האשה שותה ושונה אמר ר' יהודה מעשה והעיד לפנינו נחוניא חופר שיחין שהאשה שותה ושונה וקבלנו ערותו בשני אנשים אבל לא באיש אחד וחכ"א אין האשה שותה ושונה בין באיש אחד בין בב' אנשים ות"ק נמי הכתיב זאת ורבנן כתראי נמי הא כתיב תורת אמר רבא באיש אחד ובעל אחד דכ"ע לא פליגי דאין האשה שותה ושונה דכתיב

נאסרת עליו בנות נישואין הראשונים לעולם וכן בנות נישואי אחיו כדלמך בפ"ק (לפ"ל ד' ג.) ולא מת מוללת ולא מתיבמת: **לא כשאמר ר"מ אמן שלא נטמאת.** עלתה על דעמו שתבדק עכשיו על העמיד: **מערערין אופס.** חוזרין לה לתוך גרונה כאלם הנמק ע"י משקה נראה כעושה ערער והוא לשון זעקת שזר יועורו (ישעי טו): **על נישואין אחרונים.** לרי"מ דלמר מתנה על העמיד מהו שיתנה עמה נגללו צעורה שלא נעמלאת אם יגרשה ויחזירה ותעמל: **ואחר כך יחזירנה.** טעמא דמעמל צמי גירוסיה דלא מיתסר עלה הא טעמא לאחר חזרה הכי נמי דמתני עכשיו: **סורס הקנאות.** מורה אמת לכל הקנאות שבוכין ושה עלה כמורה שאת: **רבי יהודה אומר ואלו.** מיעוטא הוא ואלו אמת: **חופר שיחין.** להניס מים לעלו רבליס בפרט ובדריס: **בשני אנשים.** אם מת צעלה זה משקה וישאת לאחר וקנינה לה והיא נסתרה וקבלנו ערותו של נחוניא שישקנה השני דרבי

לביה ותיני כן ועלתה מעיני אשה ולא מעיני יבמה רבי יעקב בן זבדי בשם ר' אבהו מעשה היה וכהנת היתה והסתרה לביה א"ר יוסי בר בון אף לא מכוח און בה לפי הירושלמי משמע דפליגי רבי ינאי ארבי ינאי הא דלמך בהאשה רבה א"ר ינאי תצורה נמנו וגמרו אין קידושין תופסין ביבמה גרסי' הכי בירושלמי א"ר שמואל לאו כן א"ר ינאי נמנו שלשים ומה וקניס מנין שאין קידושין תופסין וכו': **בההו** שינתה אדם ע"י נישואין האחרונים. ירושלמי א"ר ינאי פשיטא שאדם מוחל על קיומי גירס כמו שמתל סין טעניא קינא לה וגירסה החזירה ונסתרה אי מוחל גירס כמו שמתל זריץ לקנאות לה פטס שניה אי תימא גירס כמו שלא מחל און זריץ לקנאות לה פטס שניה אבל אם קינא לה ונסתרה וידע בה וגירסה החזירה ונסתרה שמתה ולא נדקו אותה המיס טעוריה היא או מחזר שאין המיס נדוקין ואלה האשה טמאה היא ואסורה לביה: **אין** האשה שותה ושונה ירושלמי כובעמיה מוחס ששמתה ושיתנה ושילשה לפני שמעיה ואבטליון: **קבלנו** ערותו בשני אנשים. ל"ע בפ"ק דקידושין (דף יו.) דמוקמינן תהם הא דקתני בנגיבתו כיון שנמכר פטס אמת שז' אן אמת רשא ומכרו בשני בני אדם אבל כאלם אחד נמכר וכנוסה (לפ"ל ע"ב) ורבנן כתיב בתרא הכתיב תורה. ואלת הא דרשין ליה בפ"ק דכריות (דף טו.) שאדם מביא קרבן פסח אפילו אם קינא לאשתו על ידי אנשים הרבה ו"ל דהתם מיירי קודם ששמתה קינא לה מפלוגי ונסתרה וקנינה לה מפלוגי ונסתרה וכן פעמיס הרבה משקה נפסם אמת על כוון ומניא ממנה אמת על כוון ונפיק אן מקנאות אכל הכא דרשין מורה לשונה ושונה שזר וקנינה לה לאחר שמיא ונסתרה שחזרת וזותה שנית:

הדרן עלך היה מביא

תורה אור השלם

1. זאת תורת הקנאת אשר תטעם אשה תחת אישך ונטמאה:

הגהות הב"ח

(א) בשבט קודם שהחזיר (ולא על אחר שחגגה נסתרה לאחר ונטמאה ואח"כ החזירה לא היה מתנה עמה) חפסי חפסי וי"כ גירסא ר"י ולא ש"ס אחר שחגגה ונשואה לאחר ותיטמא ואח"כ החזירה לא היה מתנה עמה ר"ש בורחין ולא משנתגרשה ונסתרה לאחר ונטמאה ואח"כ החזירה לא היה מתנה עמה פ"א אית חפסייה אחר שהחזיר לא היה מתנה עמה על מה שזינתה אחר הנידושין קודם שהחזירה והמדעי' עיר עמי הנידושין יחד ועין בפ"ק דעירובין (דף ג') פ"ד נסוהדין: (ב) גם שחגגה ותיטמא לאחר ותיטמאה ואח"כ החזירה לא היה מתנה עמה

מוסף רש"י

ושומרת יבם וכנוסה. לומר ולא היתה יבמתה וכנוסה היכס משקה אותה ומשבעה אף על פניה ששפחה בערה שומרת יבם ומי נדוקין אותה על מה שזינתה ויהא א"ר ינאי חפסיי שומרת יבם וכנוסה שזינתה יבמה או איה עליו וכי ערוה יבמה ויבמת דף (ג.) עקלס חפסיי וקדושין לה דלמר און קידושין תופסין בחייבי לאוין. דמחי' לה יבמה לשון כאלם איש וכי יבם דלמך איש תימסר אלמנה כותה שומרת יבם נמי מימסר אלמנה כותה יבמה ויבין דמימסר נה קניתי הא (ובמות ח.) כתיבתי שר' למתיני בני יבמה שומרת יבם ממתנה ומפס לביס. כמו שמר את הדבר. הכי שרין לשון כתיב דכמתי (דברים כה) לא תהיה אשת אחת החמה לאיש זה. אלא יבמה יקננה לאשה כתיבי וקדושין כו'. שומרת יבם שזינתה שומרת יבם ליבמה. אלם איש שזינתה נה מימסר אלמנה כותה יבמה ויבין דמימסר נה קניתי הא (ובמות ח.) כתיבתי שר' למתיני בני יבמה שומרת יבם ממתנה ומפס לביס. כמו שמר את הדבר. הכי שרין לשון כתיב דכמתי (דברים כה) לא תהיה אשת אחת החמה לאיש זה. אלא יבמה יקננה לאשה כתיבי וקדושין כו'. שומרת יבם שזינתה שומרת יבם ליבמה. אלם איש שזינתה נה מימסר אלמנה כותה יבמה ויבין דמימסר נה קניתי הא (ובמות ח.) כתיבתי שר' למתיני בני יבמה שומרת יבם ממתנה ומפס לביס. כמו שמר את הדבר. הכי שרין לשון כתיב דכמתי (דברים כה) לא תהיה אשת אחת החמה לאיש זה. אלא יבמה יקננה לאשה כתיבי וקדושין כו'. שומרת יבם שזינתה שומרת יבם ליבמה. אלם איש שזינתה נה מימסר אלמנה כותה יבמה ויבין דמימסר נה קניתי הא (ובמות ח.) כתיבתי שר' למתיני בני יבמה שומרת יבם ממתנה ומפס לביס. כמו שמר את הדבר. הכי שרין לשון כתיב דכמתי (דברים כה) לא תהיה אשת אחת החמה לאיש זה. אלא יבמה יקננה לאשה כתיבי וקדושין כו'.